

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی صنایع پتروشیمی در ایران

دکتر مهدی مرادزاده فرد *

مرتضی اصلانی لوحه سرا **

تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۱۰/۰۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۸۸/۱۰/۲۸

چکیده

فرآیند تهیه و بکارگیری اطلاعات مالی را می‌توان شامل مراحل تهیه گزارش‌های مالی، اعتباردهی به آنها و تجزیه و تحلیل گزارشها جهت تصمیم‌گیری دانست. نظر به اینکه اغلب فرصت برای تصمیم‌گیری اندک بوده و کسب اطلاعات به موقع جهت تصمیم‌گیری‌ها، نقش مهمی را در کسب نتایج به‌ترایفا می‌کند، گزارشگری تجاری ارتقاء یافته اطلاعات را با نگاه به آینده و بر مبنای ارزش بازار تجزیه و تحلیل کرده و با نگرش مالی و غیر مالی، با کاهش در زمان و هزینه تهیه اطلاعات و ایجاد شفافیت بیشتر در گزارشگری تجاری به تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان کمک می‌کند. بر این اساس، فرضیات اصلی تحقیق حاضر یعنی عدم شناخت کافی از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته و اثربخشی بیشتر آن در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده

1. Enhanced Business Reporting

* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، نویسنده اصلی و مسئول مکاتبات.

** کارشناس ارشد حسابداری

۱۷۶ پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی

کنونی تبیین شده است. در اینجا و با رویکردی قیاسی با بررسی مبانی نظری، فرضیه‌ها شکل گرفته و سپس با نگرشی استقرایی ضمن جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه و تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها، فرضیه‌ها مورد آزمون قرار گرفته است. برای تحلیل آماری داده‌ها که در قالب مقیاس پنج‌رتبه‌ای لیکرت جمع‌آوری شده‌اند، از آزمون T استیودنت در سطح اطمینان ۹۵٪ استفاده شده که نتایج حاصل نشان می‌دهد عدم شناخت جامعه حسابداری از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته باعث عدم بکارگیری این مدل گردیده و از دیدگاه نظری به نظر می‌رسد مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی می‌تواند به استفاده‌کنندگان جهت اتخاذ تصمیمات اقتصادی کمک بیشتری نماید.

واژه‌های کلیدی: گزارشگری تجاری ارتقاء یافته، اثربخشی، استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی.

۱- مقدمه

فرآوری اطلاعات جهت تعیین ارزش در بازارهای سرمایه از اهمیت بالایی برخوردار است. تحقیقات نشان می‌دهند که حدود ۲۵ درصد از ارزش بازار یک واحد تجاری می‌تواند از ارزش‌های دفتری آن بدست آید و ۷۵ درصد باقیمانده ارزش بازار بر منابع ایجاد ارزش مبتنی است که در مدل گزارشگری مالی فعلی جایگاهی برای آن وجود ندارد. همچنین این تحقیقات نشان می‌دهد که کمتر از ۲۵ درصد از ارزش بازار را از سنجش‌های عمومی که از شاخص‌های صنعت نشأت گرفته و به اشکال رسمی تدوین شده‌اند می‌توان بدست آورد. اطلاعات کلیدی غیر مالی درباره استراتژی، ابداع محصول، کارکنان، وفاداری مشتری و دیگر حوزه‌های مشابه در دستیابی به ارزش ضروری است که مدل فعلی گزارشگری مالی از آنها غافل مانده است (پاولیکی، ۲۰۰۶). به منظور تصمیم‌گیری‌های اقتصادی بهتر هم استفاده‌کنندگان داخلی و هم استفاده‌کنندگان برونی شرکت به اطلاعاتی درست درباره منابع ایجاد ارزش از جمله شاخص‌های کلیدی عملکرد، فرصت‌های تجاری، منابع، ریسک‌ها، استراتژی‌ها و طرح‌ها نیاز دارند. تحقیقات به ما نشان می‌دهد که دو نوع اطلاعات برای تصمیم‌گیرندگان مالی بخصوص سرمایه‌گذاران اهمیت دارد که عبارتند از:

- اطلاعات مالی و غیر مالی در خصوص منابع ایجاد ارزش.

- اطلاعات در خصوص دارایی‌های مشهود و نامشهود بنگاه اقتصادی.

مدل گزارشگری مالی کنونی اطلاعات کاملی برای استفاده‌کنندگان جهت تصمیم‌گیری در مورد سرمایه‌گذاری‌ها فراهم نمی‌آورد، بنابراین نیاز به یک مدل گزارشگری تجاری جدید و ارتقاء یافته که به میزان بیشتری اطلاعات مربوط به سرمایه‌های عملیاتی و هوشمند را در گزارش‌های مالی منعکس نماید به وضوح احساس می‌شود. در واقع سرمایه‌گذاران نیازمند اطلاعات دقیق و قابل اتکا هستند که بتوانند با کمک آنها به اخذ تصمیمات آگاهانه اقدام نمایند. تلاش‌های انجام شده در زمینه تدوین گزارشگری

۱۷۸ پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابداری

تجاری ارتقاء یافته نشان دهنده آن است که این مدل می تواند پاسخگوی چنین نیازهایی باشد. گزارشگری تجاری ارتقاء یافته با ایجاد شفافیت بیشتر در گزارشگری تجاری به تقویت اقتصاد کمک و از منافع سرمایه گذاران محافظت می کند. پیاده سازی صحیح مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته منجر به خروجی های مثبت بی شماری شامل مدیریت کارآمدتر، حاکمیت شرکتی مناسب تر و در نهایت بازارهای کسب و کار بهتری خواهد شد.

۲- گزارشگری تجاری ارتقاء یافته چیست؟

فلسفه ایجاد مدل جدید گزارشگری رفع ضعف گزارش های مبتنی بر اصول پذیرفته شده حسابداری است که نمی تواند به نیازهای مدرن در تصمیم گیری های اقتصادی پاسخ مناسبی دهد.

تدوین چارچوب جدید متناسب با محیط سرمایه گذاری تجاری ارتقاء یافته با شتاب هر چه بیشتر در حال تکمیل شدن است (شریدان، ۲۰۰۹). بررسی مدل های مختلف گزارشگری حکایت از برتری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته دارد. در حال حاضر این وضعیت یک الگو ایجاد کرده است که بر اساس آن سرمایه گذاران خواهان نقشی فعال تر برای گزارش های مالی هستند. آنها اطلاعات مربوط تر و به موقع تری می خواهند و به همین دلیل ضروری است که بنگاه های اقتصادی شکل گزارشگری خود را تغییر دهند چرا که دنیای امروز به خصوص در بخش مالی سرعت در حال تغییر است (بورادکر، ۲۰۰۸).

در طول ۱۰ سال گذشته، بسیاری از سازمان ها مدل های گزارشگری جدید یا بهبود یافته ای را مطرح کرده اند، اما هیچ کدام از آنها موفقیتی در بازشناسی منافع عموم و ارائه چارچوب کاملی که گزارشگری خارجی باثبات و مرتبطی درباره اطلاعات کلیدی عملکرد ارائه نماید نداشتند، اما چارچوب کنسرسیوم گزارشگری تجاری ارتقاء یافته این مدل را ارائه می کند (شریدان، ۲۰۰۹). در این رابطه ملانکن می گوید: "بازارهای جهانی به سرعت نسبت به رویدادها و گزارشهای عکس العمل نشان می دهند که این

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری... ۱۷۹

خود تقاضا برای اطلاعات با جزییات بیشتر، شفافیت و ارتباط الکترونیکی (اطلاعات دیجیتال) را افزایش می‌دهد." وی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته و زبان گزارشگری تجاری قابل توسعه را تلاش‌هایی می‌خواند که پاسخی مناسب به این درخواست‌ها خواهند بود (ملانکن، ۲۰۰۸). این مدل اطلاعاتی را برای سرمایه‌گذاران گزارش می‌کند که با آن بتوانند بنگاه اقتصادی را از دیدگاه مدیریت ببینند. نیازهای اطلاعاتی که مدیران تجاری و بازارهای مالی به آن احتیاج دارند در مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته گنجانده شده و در حال توسعه یافتن است. این تغییر نیازهای اطلاعاتی به همراه معاملات گسترده اقتصادی و گذار از یک جامعه صنعتی به یک جامعه مبتنی بر دانش در جایی که دارایی‌ها و منابع نامشهود در حال افزایش هستند، ایجاد ثروت و رشد اقتصادی را تحت تاثیر قرار می‌دهد (بیزنیس و لیووایزر، ۲۰۰۹). جدول زیر به طور خلاصه برخی ویژگی‌های مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته را با مدل گزارشگری کنونی مقایسه می‌کند:

جدول ۱- ویژگی‌های مدل گزارشگری تجاری سنتی و ارتقاء یافته

گزارشگری مالی سنتی		گزارشگری تجاری ارتقاء یافته	
۱	بررسی گذشته	۱	بررسی آینده
۲	کاملاً منطبق با اصول پذیرفته شده حسابداری	۲	منطبق با مأموریت در نظر گرفته شده برای واحد اقتصادی و با ارائه اطلاعات اساسی در خصوص منابع ایجاد ارزش
۳	گزارش نتایج نشأت گرفته از گذشته	۳	تصمیمات اساسی با نگاه به آینده
۴	ارائه به صورت دوره ای	۴	ارائه به محض درخواست
۵	بر مبنای اطلاعات تاریخی	۵	بر مبنای اطلاعات واقعی
۶	بر مبنای بهای تمام شده	۶	بر مبنای ارزش بازار
۷	با دید صرف مالی	۷	با دید مالی و غیر مالی
۸	ارائه صورت‌های مالی	۸	ارائه گزارشات مورد درخواست استفاده کنندگان

منبع: یافته‌های پژوهشگر

۳- پیشینه تحقیق

موسسه ارنست اند یانگ در سال ۲۰۰۷ میلادی با انجام تحقیقی که نتایج آن به نام بیانیه شماره ۴-۷۸ منتشر گردید، با بررسی ۷۰۰ مورد معامله انجام شده طی دوره مورد بررسی به این نتیجه دست یافت که ۲۳ درصد از قیمت خرید از دارایی های نامشهود قابل شناسایی، ۴۷ درصد از سر قفلی و ۴۰ درصد از قیمت خرید از دارایی مشهود بدست آمده است. در این تحقیق این پرسش مطرح گردیده که آیا فکر نمی کنید زمان آن فرا رسیده که با هوشیاری بیشتری به دارایی نامشهود توجه کنیم؟ (بیزینس و لیو و ایرز، ۲۰۰۹).

تحقیق دیگری نیز توسط موسسه پرایس واتر هاوس کوپرز بدنبال تحقیقی که در سال ۲۰۰۴ موسسه دیلویت انجام داده بود صورت گرفته که نشان می دهد مدیران و اعضای هیأت مدیره به اطلاعات غیر مالی به عنوان منشا کلیدی موفقیت بنگاه های اقتصادی نیاز دارند. در این تحقیق عوامل زیادی یافت شد که در ارزش سهام شرکت ها موثر هستند اما در گزارشات حسابداری کنونی اثری از آنها دیده نمی شود (PWC, 2009).

لئونارد ناکامورا اقتصاددان فیلیپینی در خصوص سنجش دارایی های نامشهود تحقیقی انجام داده است که در نتیجه آن ادعا شده که بهبود اندازه گیری دارایی های نامشهود ضروری است البته اگر ما بتوانیم تاثیر آن را در رشد اقتصاد بخوبی درک کنیم و مدل گزارشگری کنونی توانایی انجام این مهم را ندارد (ناکامورا، ۲۰۰۹).

پژوهش دیگری که توسط کمیسیون سرمایه های هوشمند جامعه تحلیل گران مالی فدراسیون اروپا انجام شده است، نتایجی به شرح زیر در بر دارد: ترویج اندازه گیری و افشا سرمایه های هوشمند، ترویج استاندارد کردن گزارشگری و توسعه ارزیابی اطلاعات درباره دارایی های نامشهود که اغلب این خواسته ها در قالب مدل گزارشگری فعلی انجام نمی شود (EFFAS, 2008).

هیات تدوین استانداردهای حسابداری استرالیا (AASB) در سال ۲۰۰۸ میلادی

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری... ۱۸۱

تحقیقی انجام داده است که طی آن موفق به دستیابی به بیانیه‌هایی در خصوص دارایی‌های سرمایه‌ای و میزان اهمیت آنها و ضرورت گزارشگری آنها شده است (هیأت استانداردهای حسابداری استرالیا، ۲۰۰۸).

در سال ۲۰۰۸ میلادی کمیته مدیران خدمات اطمینان بخشی از انجمن حسابداران رسمی آمریکا تحقیقی را برای بررسی شفافیت در گزارشگری مالی انجام دادند که نتایج آن نشان می‌دهد شفافیت گزارشهای مالی با استفاده از زبان گزارشگری تجاری قابل انعطاف و مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته با ارائه عناصر غیر مالی که بر ارزش یک شرکت اثر می‌گذارند، بهبود خواهد یافت.

آلن اندرسون رییس کمیته مدیران خدمات اطمینان بخشی می‌گوید: گزارشگری و مدل‌های اطمینان بخش کنونی به صورتی موثر به نیازهای استفاده‌کنندگان در بازارهای جهانی امروز پاسخ نمی‌دهند. ذینفعان خارجی فشارها را بر سازمان جهت دستیابی به انواع مشابه اطلاعاتی که آنها برای اهداف مدیران داخلی استفاده می‌کنند افزایش داده‌اند.

کمیته مذکور مدعی است که شرکت‌های خصوصی و سهامی عام با استفاده از زبان گزارشگری تجاری قابل توسعه و مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته سود خواهند برد. نتایج این تحقیق بیان می‌کند که اجبار در تغییر مدل گزارشگری ناشی از جهانی شدن، پیشرفت در تکنولوژی، عکس‌العمل‌های بازار و ساختارهای اجتماعی جدید، و تلاش برای اطمینان بخشی، هر چه بیشتر است. این پیشنهادات راهی است برای جهانی همراه با بهبود کیفیت، شفافیت و گزارش اطلاعات مرتبط تر (پاولیکی، ۲۰۰۸).

فیلیپس با انجام تحقیق دیگری به مطالعه ریسک در مدیریت پرداخته و نشان داده که ۷۴ درصد پاسخ‌های جامعه مورد بررسی وی حکایت از آن دارد که شرکت‌ها می‌بایست شاخص‌های کلیدی عملکرد، دارایی‌های نامشهود، منابع ایجاد ارزش و دارایی‌های هوشمند را به همراه صورت‌های مالی و یادداشت‌های توضیحی افشا نمایند. ۶۸ درصد از آنها نیز اعتقاد داشتند که این افشائیات باید اختیاری باشد. در این پژوهش

۱۸۲ پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی

۴۷۶ مورد نمونه گیری صورت گرفته است (فژلرپس، ۲۰۰۸).

جفری سیمپسون نیز در سال ۲۰۰۹ مطالعاتی انجام داده که نتایج آن گویای آن است که هم شرکت های سهامی عام و هم سایر شرکت ها توجه بیشتری به دارایی های هوشمند پیدا کرده اند و تمایل آنها جهت دستیابی به اطلاعات در این خصوص افزایش یافته است. از طرف دیگر نکته قابل توجه دیگر این است که توجه به امتیاز نامه ها، علائم تجاری، نماد و کپی رایت های تجاری و محرمانه افزایش یافته و انعکاس چنین مواردی در گزارشهای مالی به انتظارات استفاده کنندگان افزوده شده است (سیمپسون، ۲۰۰۹).

لازم به ذکر است که در ارتباط با موضوع تحقیق هیچ سابقه ای در کشور ایران وجود ندارد و این خود از نقاط قوت بررسی حاضر به جهت نو بودن مطالب آن محسوب می گردد.

۴- جامعه آماری و نحوه گردآوری داده های تحقیق

اطلاعات لازم برای این تحقیق با استفاده از "پرسشنامه کتبی" جمع آوری شده است. جامعه آماری نیز متشکل از سه گروه مستقل در نظر گرفته شده که عبارتند از:

۱. مدیران مالی ارشد شرکت های پتروشیمی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به عنوان تهیه کنندگان گزارشهای مالی. نظر به اینکه این صنعت از نظر نوع فن آوری پیشرفته محسوب و در آن علاوه بر ارزش بسیار زیاد دارایی های مشهود مبالغ متنابهی نیز دارایی های نامشهود وجود دارد، شرکت های این صنعت به عنوان تهیه کنندگان اطلاعات مالی برگزیده شده و برای کلیه شرکت های موضوع این صنعت که در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده اند پرسشنامه ارسال گردید. تعداد این شرکت ها و پاسخ های اخذ شده ۱۳ مورد است. به عبارت دیگر این بخش از جامعه آماری، سرشماری شده است.

۲. حسابرسان سازمان حسابرسی و موسسات حسابرسی معتمد بورس اوراق بهادار ایران به عنوان دستگاه نظارتی و اعتبار دهندگان به گزارشات مالی. با توجه به اینکه

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری... ۱۸۳

تعداد افراد این بخش از جامعه مورد بررسی مشخص نبود، با هدف نزدیک شدن به یک جامعه بسیار بزرگ تعداد افراد واجد صلاحیت (حسابرسان سازمان حسابرسی و موسسات حسابرسی معتمد بورس) دو هزار نفر تقریب شد که جهت تعیین تعداد نمونه لازم از بین جامعه مذکور از فرمول کوکران به شرح زیر استفاده گردیده و تعداد نمونه لازم معادل 79 محاسبه گردید:

$$n_0 = \frac{z_{\alpha/2}^2 Pq}{d^2} \quad (1) \quad \text{و} \quad (2) \quad n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}}$$

$$(3) \quad n = \frac{N z_{\alpha/2}^2 Pq}{N d^2 + z_{\alpha/2}^2 Pq} \quad \text{یا}$$

که در این جا:

d: خطای مطلق است که برابر 0/09 در نظر گرفته می‌شود.

p: نسبت برابر 0/5 در نظر گرفته می‌شود تا اندازه‌ی نمونه‌ی ماکسیمم به دست آید.

q=1-p که در این جا برابر 0/5 است.

$z_{\alpha/2}$: صدک $100 * (1 - \alpha/2)$ توزیع نرمال استاندارد که در این جا برابر

1/96 است، یعنی صدک نود و پنجم از توزیع نرمال استاندارد.

$$n = \frac{2000 \times (1/64)^2 \times 0/025}{2000 \times (0/09)^2 + (1/64)^2 \times 0/25} \approx 79$$

بر این اساس تعداد ۱۲۰ پرسشنامه بین اعضاء این بخش از جامعه مورد بررسی به

طور تصادفی توزیع و تعداد ۸۱ مورد پاسخ جمع آوری گردید.

۳. مدیران ارشد شرکت های سرمایه گذاری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

تهران به عنوان بهترین نمونه از جامعه استفاده کنندگان از صورت های مالی جهت

۱۸۴ پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی

تصمیم‌گیری‌های اقتصادی. برای شرکت‌های موضوع این بخش از جامعه آماری موضوع بررسی به تعداد ۲۳ مورد (معادل تعداد کل این شرکت‌ها) پرسشنامه ارسال و تعداد ۲۰ مورد پاسخ دریافت شد.

۵- روش‌شناسی تحقیق و آزمون‌های آماری انجام شده

در این پژوهش از دو روش قیاسی و استقرایی استفاده شده است. روش قیاسی در مبانی نظری و اطلاعات مربوط به عنوان مبنا مورد استفاده قرار گرفته و با بکارگیری روش استقرایی براساس نظریات و اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق مطالعات انجام شده، اقدام به تهیه و تنظیم پرسشنامه گردیده است.

این پژوهش از نظر ماهیت و روش از نوع توصیفی است، که در آن از روش‌های مطالعه کتابخانه‌ای برای گردآوری محتوای مطالب و روش‌های میدانی نظیر پرسشنامه برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است.

تحقیق توصیفی آنچه را که هست توصیف و تفسیر می‌کند و به شرایط و روابط موجود، عقاید متداول، فرآیندهای جاری، آثار مشهود یا روندهای در حال گسترش توجه دارد. توجه آن در حال حاضر و به زمان حال است، هر چند غالباً رویدادها و آثار گذشته را نیز که به شرایط موجود مربوط می‌شود مورد بررسی قرار می‌دهند (خاکی، ۱۳۸۷).

یکی از آزمون‌های ناپارامتریک بکار رفته در تحلیل داده‌ها آزمون فریدمن می‌باشد. در صورتی که بین گروه‌های مختلف وابستگی وجود داشته باشد، می‌توان از این آزمون برای رتبه‌بندی آنها استفاده کرد. مراحل استفاده از این آزمون به صورت زیر می‌باشد:

اگر K را تعداد آزمودنی‌ها، n را تعداد نمونه و R_j را مجموع رتبه در هر آزمون بدانیم آماره آزمون عبارت است از:

(۴)

$$\chi^2 = \frac{12}{n(k)(k+1)} \sum_{j=1}^k (R_j)^2 - 3n(k+1)$$

اکنون به دو شیوه می‌توان به ارزیابی χ^2 به دست آمده پرداخت:

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری... ۱۸۵

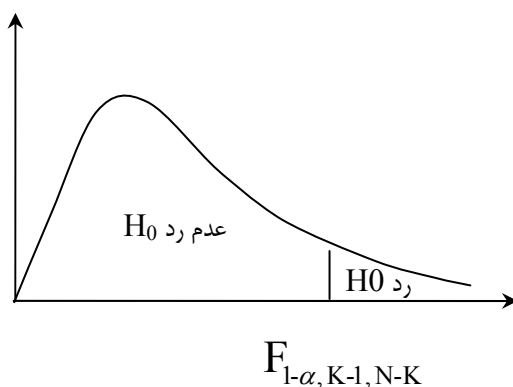
استفاده از جدول احتمال قطعی فریدمن یا استفاده از توزیع آماری χ^2 در روش اول که معمولاً برای نمونه‌های کوچک انتخاب می‌شود، با استفاده از جدولی که به همین منظور تهیه شده است به ارزیابی χ^2 پرداخته می‌شود. در روش دوم که استفاده از آن آسان‌تر است، از توزیع آماری χ^2 استفاده می‌شود. در این روش مقدار آماره χ^2 به ازای $df=k-1$ و مقدار $\alpha=\alpha_0$ به دست می‌آید.

همچنین برای آزمون برابری بیش از دو میانگین می‌توان از ابزار آماری تحلیل واریانس استفاده نمود. به عبارت دیگر هرگاه هدف مقایسه برابری میانگین چندین گروه باشد، می‌توان از این روش استفاده کرد. با استفاده از این آزمون آماری می‌توان مهم‌ترین عامل را در فرضیات تدوین شده مشخص نمود. در این روش تغییرات کل به دو بخش تغییرات بین گروهی و تغییرات داخل گروهی تجزیه می‌شود و با استفاده از نسبت تغییرات بین گروهی به تغییرات داخل گروهی معیار F بدست می‌آید که مبنای تصمیم‌گیری در مورد فرض صفر و فرض مقابل است. بر این اساس در صورتی که k میانگین گروه مورد مقایسه باشد، در این صورت می‌توان فرض صفر و فرض مقابل را به صورت آماری زیر تعیین نمود:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k \\ H_1 : \mu_1 \neq \mu_k \end{array} \right. \text{ حداقل یک جفت از } \mu \text{ ها با هم برابر نیستند.}$$

فرض صفر هنگامی رد می‌شود که مقدار F بدست آمده بیشتر از $F_{1-\alpha, k-1, N-k}$ باشد.

نمودار ۱ نشاندهنده ناحیه رد فرض صفر می‌باشد:

نمودار ۱- ناحیه رد و قبول فرض آماری

۶- مقایسه های دو به دو (آزمون دانکن)

با استفاده از تحلیل واریانس می توان در مورد تفاوت یا عدم تفاوت میانگین گروه های مختلف استنباط نمود، اما اینکه کدام گروه بالاترین یا کمترین مقدار میانگین را دارند را نمی توان تعیین کرد. به همین دلیل لازم است برای رتبه بندی گروه های مختلف و مقایسه میانگین گروه ها از آزمون های مقایسه دو به دو استفاده نمود. یکی از تواناترین آزمون های مقایسه دو به دو آزمون دانکن می باشد که این آزمون علاوه بر مقایسه دو به دو گروه های مختلف آنها را از نظر میانگین نیز رتبه بندی می کند. بر اساس این آزمون در صورتی که دو یا چند گروه از نظر آماری با هم اختلافی نداشته باشند، در زیر گروه های همگن قرار می گیرند.

۷- آزمون مقایسه میانگین تک نمونه ای

هر گاه هدف، مقایسه میانگین یک متغیر یا نمونه با یک مقدار ثابت باشد، می توان از آزمون t - استیودنت استفاده کرد. در این آزمون، نرمال بودن توزیع جامعه مورد بررسی از ضروریات امر است، در این آزمون فرض صفر و فرض مقابل آن به صورت زیر بیان می شود:

۱۸۷ بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری ...

$$\begin{cases} H_0 : \mu = \mu_0 \\ H_1 : \mu \neq \mu_0 \end{cases}$$

که بر اساس آن آماره آزمون به صورت رابطه (۵) تعریف می‌گردد:

(۵)

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{s / \sqrt{n}}$$

در آماره مذکور \bar{X} و S به ترتیب میانگین و انحراف معیار نمونه و μ و n به ترتیب مقدار مورد آزمون و تعداد نمونه است که اگر مقدار t در ناحیه رد H_0 قرار بگیرد فرض صفر رد خواهد شد.

۸- فرضیه‌های تحقیق

فرضیه عبارتست از حدس یا گمان اندیشمندان درباره ماهیت، چگونگی و روابط بین پدیده‌ها و متغیرها که محقق را در تشخیص نزدیکترین و محتمل‌ترین راه برای کشف مجهول کمک می‌نماید. فرضیات تحقیق حاضر را می‌توان به بشرح زیر ارائه نمود:

۸-۱- فرضیه اصلی ۱: عدم شناخت کافی جامعه حسابداری ایران از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته بر استفاده از آن جهت تصمیم‌گیری‌ها تاثیر دارد.

فرضیه‌های فرعی مرتبط با فرضیه اصلی ۱:

فرضیه فرعی ۱-۱:

نبود منابع اطلاعاتی کافی باعث عدم شناخت جامعه حسابداری از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته شده است.

فرضیه فرعی ۱-۲:

ابهام در داشتن قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء

یافته منجر به عدم بکارگیری این مدل شده است.

۲-۸- فرضیه اصلی ۲: مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی به تصمیم گیری استفاده کنندگان کمک بیشتری می کند.

فرضیه های فرعی مرتبط با فرضیه اصلی ۲:

فرضیه فرعی ۲-۱:

مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم گیری شرایط بهتری را فراهم می کند.

فرضیه فرعی ۲-۲:

مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر مخارج تهیه اطلاعات شرایط بهتری را فراهم می کند.

فرضیه فرعی ۲-۳:

مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از شفافیت و جامعیت بیشتری در ارائه اطلاعات جهت تصمیم گیری برخوردار است.

۹- آزمون فرضیه ها و نتایج حاصل از آنها

در این تحقیق به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده از نرم افزار SPSS ویرایش ۱۵ استفاده گردیده است، فرضیه ها با استفاده از روش های آماری مناسب آزمون شده اند که نتایج بدست آمده در ارتباط با آزمون هر یک از فرضیه ها به شرح زیر بوده است.

آزمون فرضیه های فرعی مرتبط با فرضیه اصلی ۱:

فرضیه فرعی ۱-۱: نبود منابع اطلاعاتی کافی باعث عدم شناخت جامعه حسابداری از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته شده است.

از آنجائی که در روش های آماری به کار گرفته برای این تحقیق میانگین پاسخها (میانگین گزینهها) مهم است، پس بکار گرفتن آزمون هایی در ارتباط با میانگین

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری... ۱۸۹

می‌تواند در این راستا مفید باشد. مراحل مختلف این آزمون به صورت زیر است.

مرحله اول: تعریف فرضیه های آماری H_0 و H_1 :

فرض میانگین برابر با مقدار ثابت به صورت زیر فرموله می‌شود.

$$\begin{cases} H_0: \mu \geq 3 \\ H_1: \mu < 3 \end{cases} \equiv \begin{cases} H_0: \text{ نبود منابع اطلاعاتی کافی باعث عدم شناخت جامعه حسابداری از} \\ \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته نشده است.} \\ H_1: \text{ نبود منابع اطلاعاتی کافی باعث عدم شناخت جامعه حسابداری از} \\ \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته شده است.} \end{cases}$$

مرحله دوم: تشریح مراحل اجرای آزمون

به منظور بررسی این فرضیه، سوال‌هایی تدوین و در قالب پرسشنامه بین حساب‌برسان و مسئولین مالی ارشد شرکت‌های پتروشیمی و مسئولین مالی ارشد شرکت‌های سرمایه‌گذاری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران توزیع گردید. سوال‌ها به گونه‌ای طرح شده است که پاسخ اصلا یا کم نشانگر فقدان منابع کافی جهت آشنایی جامعه حسابداری با مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته می‌باشد و پاسخ خیلی زیاد نشانگر وجود منابع کافی جهت آشنایی جامعه حسابداری با مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته محسوب می‌شود. نحوه محاسبه آماره آزمون و توزیع آماری آن به این شرح است: آماره آزمون دارای توزیع t (تقریباً نرمال برای این داده‌ها) است و مقدار آن با استفاده از رابطه ۵ محاسبه میگردد:

$$t = \frac{1/55 - 3}{0/63 / \sqrt{113}} = -24/27$$

مرحله سوم: با توجه به مرحله قبل (تعیین توزیع آماری) و همچنین میزان خطای قابل قبول و در نتیجه میزان اطمینان ناحیه رد و یا عدم رد فرض صفر با ۹۵٪ اطمینان

تعیین می گردد.

مرحله چهارم: در این مرحله و با توجه به قسمت های قبل تصمیم گیری آماری انجام می گیرد. از آنجایی که مقدار آماره آزمون در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد پس فرض صفر رد می شود (از روی مقدار احتمال نیز می توان همین نتیجه گیری را داشت چرا که این مقدار کمتر از آلفا است پس فرض صفر رد می شود و مقدار آن 0/000 است).

مرحله پنجم: این مرحله جزء مراحل اصلی آزمون فرض ها نمی باشد. اما در این مرحله تطبیق نتایج آماری حاصل از بخش های چهارگانه قبل و تصمیم گیری در مورد فرضیه تحقیق به زبان حسابداری می باشد. نتایج مرحله چهارم نشان دهنده این است که میانگین پاسخ ها کمتر از مقدار حد وسط یا سه بوده است. با توجه نحوه طراحی پرسشنامه این بدان مفهوم است که پاسخ دهندگان فرضیه فرعی ۱-۱ تحقیق یعنی " نبود منابع اطلاعاتی کافی باعث عدم شناخت جامعه حسابداری از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته شده است" را تایید نموده اند.

فرضیه فرعی ۱-۲: ابهام در داشتن قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته منجر به عدم بکارگیری این مدل گزارشگری شده است.

مرحله اول: تعریف فرضیه های آماری H_0 و H_1 :

در اینجا فرض صفر و فرض مقابل به صورت زیر ارائه می شود:

$$\begin{cases} H_0: \mu \leq 3 \\ H_1: \mu > 3 \end{cases} \equiv \begin{cases} H_0: \text{ابهام در داشتن قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته منجر به عدم بکارگیری این مدل گزارشگری نشده است.} \\ H_1: \text{ابهام در داشتن قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری منجر به عدم بکارگیری این مدل گزارشگری شده است.} \end{cases}$$

مرحله دوم: تشریح مراحل اجرای آزمون

۱۹۱ بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری...

به منظور بررسی این فرضیه، سولاتی تدوین و در قالب پرسشنامه بین حسابرسان، مدیران ارشد شرکت‌های پتروشیمی و مدیران ارشد شرکت‌های سرمایه‌گذاری پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران توزیع گردید. سوال‌ها به گونه‌ای طرح شده بودند که پاسخ اصلاً یا کم نشانگر ابهام در قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته برای جامعه حسابداری می‌باشد و پاسخ خیلی و خیلی زیاد نشانگر نبود ابهام در قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته برای جامعه حسابداری تلقی می‌گردید.

حاصل تحلیل آماری انجام شده نشان دهنده مقدار آماره آزمون برابر با ۱۲/۱۳ می‌باشد که در ناحیه رد H_0 قرار می‌گیرد. این به منزله بزرگتر بودن میانگین مشاهدات از مقدار متوسط است. یعنی "ابهام در داشتن قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته منجر به عدم بکارگیری این مدل گزارشگری شده است".

آزمون فرضیه‌های فرعی مرتبط با فرضیه اصلی ۲:

فرضیه فرعی ۱-۲: مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری شرایط بهتری را فراهم می‌کند.

مرحله اول: تعریف فرضیه‌های آماری H_0 و H_1 :

فرض صفر و فرض مقابل به صورت زیر فرموله می‌شود:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \mu \leq 3 \\ H_1: \mu > 3 \end{array} \right. \equiv \left\{ \begin{array}{l} H_0: \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری شرایط بهتری را فراهم نمی‌کند.} \\ H_1: \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری شرایط بهتری را فراهم می‌کند.} \end{array} \right.$$

مقدار آماره آزمون برابر با ۱۴/۸۲ می‌باشد که در ناحیه رد H_0 قرار می‌گیرد. این به منزله بزرگتر بودن میانگین مشاهدات از مقدار متوسط است. یعنی "مدل

گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم گیری شرایط بهتری را فراهم می کند".
فرضیه فرعی ۲-۲: مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر مخارج تهیه اطلاعات شرایط بهتری را فراهم می کند.

مرحله اول: تعریف فرضیه های آماری H_0 و H_1 :

فرض صفر و فرض مقابل به صورت زیر بیان می شود:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \mu \leq 3 \\ H_1: \mu > 3 \end{array} \right. \equiv \left\{ \begin{array}{l} H_0: \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر مخارج تهیه اطلاعات شرایط بهتری را فراهم نمی کند.} \\ H_1: \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر مخارج تهیه اطلاعات شرایط بهتری را فراهم می کند.} \end{array} \right.$$

مقدار آماره آزمون برابر با ۱۱/۲۸ می باشد که در ناحیه رد H_0 قرار می گیرد. این به منزله بزرگتر بودن میانگین مشاهدات از مقدار متوسط است. یعنی "مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر مخارج تهیه اطلاعات شرایط بهتری را فراهم می کند".

فرضیه فرعی: مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از شفافیت و جامعیت بیشتری در ارائه اطلاعات جهت تصمیم گیری برخوردار می باشد.

مرحله اول: تعریف فرضیه های آماری H_0 و H_1 :

۱۹۳ بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری ...

فرض صفر و فرض مقابل به صورت زیر بیان می‌شود:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_1: \mu \leq 3 \\ H_1: \mu > 3 \end{array} \right. \equiv \left\{ \begin{array}{l} H_1: \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از شفافیت و جامعیت بیشتری در ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری برخوردار نمی‌باشد.} \\ H_1: \text{مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از شفافیت و جامعیت بیشتری در ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری برخوردار می‌باشد.} \end{array} \right.$$

مقدار آماره آزمون برابر با ۱۴/۶۸ می‌باشد که در ناحیه رد H_0 قرار می‌گیرد. این به منزله بزرگتر بودن میانگین مشاهدات از مقدار متوسط است. یعنی "مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از شفافیت و جامعیت بیشتری در ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری برخوردار می‌باشد". مقایسه میانگین رتبه بین عوامل مختلف با انجام آزمون فریدمن: حال با استفاده از آزمون فریدمن می‌توان سه فرضیه فرعی مربوط به فرضیه اصلی شماره ۲ را مقایسه نمود. از آنجائی که پاسخ‌ها وابسته به هم هستند می‌توان آنها را از نظر رتبه با استفاده از این روش تحلیل نمود. فرض صفر و فرض مقابل در این آزمون به صورت زیر نوشته می‌شود.

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \text{میانگین رتبه‌های سه فرضیه باهم یکسان است.} \\ H_1: \text{حداقل یک جفت از عوامل میانگین رتبه یکسانی ندارند.} \end{array} \right.$$

از آنجائی که مقدار آماره آزمون برابر با ۵/۱۴ می‌باشد و این مقدار برای آزمون انجام شده دارای توزیع کای-دو است، می‌توان نتیجه گرفت که در ناحیه عدم رد فرض صفر قرار نداریم.

یعنی تمام عوامل تقریباً به یک میزان موثرند به عبارت دیگر مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری همان اندازه باعث بهبود شرایط می‌شود که از نظر مخارج تهیه اطلاعات و نیز به همان اندازه باعث شفافیت و جامعیت بیشتر در ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری می‌شود.

۱۰- آزمون تحلیل واریانس برای مقایسه گروه‌های مختلف

در این مرحله از تحلیل‌های آماری برای آزمون برابری بیش از دو میانگین می‌توان از تحلیل واریانس استفاده نمود چرا که هرگاه هدف، مقایسه برابری میانگین چندین گروه باشد می‌توان این روش را به کار بست. حال اگر k میانگین گروه مورد مقایسه باشد در این صورت می‌توان فرض صفر و فرض مقابل را به صورت آماری زیر فرمول‌بندی نمود.

$$\begin{cases} H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k \\ H_1 : \text{حداقل یک جفت از } \mu \text{ ها با هم برابر نیستند.} \end{cases}$$

در ارتباط با فرضیه فرعی ۱-۱، فرض صفر هنگامی رد می‌شود که مقدار F بدست آمده از جدول تحلیل واریانس بیشتر از $F_{1-\alpha, K-1, N-K}$ باشد. نظر به اینکه مقدار احتمال (سطح معنی‌داری) F جدول تحلیل واریانس برابر با ۰/۴۶۸ است که کمتر از ۰/۰۵ نیست، بنابراین در مورد دلیل عدم شناخت جامعه حسابداری از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته به علت نبود منابع کافی هر سه گروه پاسخ‌دهنده نظرات یکسانی داشته‌اند.

در ارتباط با فرضیه فرعی ۱-۲، با توجه به اینکه مقدار احتمال (سطح معنی‌داری) F جدول تحلیل واریانس برابر با ۰/۰۰۰ است که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین در مورد دلیل عدم بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته به علت ابهام در

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری... ۱۹۵

قضاوت سه گروه پاسخ دهنده نظرات یکسانی نداشته‌اند. برای مقایسه دو به دو از آزمون دانکن استفاده شده است. نتایج این آزمون حاکی از آن است که گروه‌های مدیران ارشد شرکت‌های پتروشیمی و سرمایه‌گذاری نظرات مشابه هم داشته و هر دو گروه به صورت معناداری بیشتر از حساب‌برسان به این مساله اذعان نموده‌اند.

در ارتباط با فرضیه فرعی ۱-۲ با مشاهده اینکه مقدار احتمال (سطح معنی داری) F جدول تحلیل واریانس برابر با ۰/۰۳۵ است که کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین در مورد فراهم آوردن شرایط بهتر از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری سه گروه پاسخ دهنده نظرات یکسانی نداشته‌اند. برای مقایسه دو به دو آزمون دانکن حاکی از آن است که گروه‌های مدیران ارشد شرکت‌های پتروشیمی و سرمایه‌گذاری نظرات مشابه هم داشته و هر دو گروه به صورت معناداری بیشتر از حساب‌برسان به این مساله اذعان نموده‌اند.

در ارتباط با فرضیه فرعی ۲-۲ با توجه به اینکه مقدار احتمال (سطح معنی داری) F جدول تحلیل واریانس برابر با ۰/۰۰۳ است که کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین در مورد فراهم آوردن شرایط بهتر از نظر مخارج تهیه اطلاعات سه گروه پاسخ دهنده نظرات یکسانی نداشته‌اند. نتایج مقایسه دو به دو آزمون دانکن حاکی از آن است که گروه‌های مدیران ارشد شرکت‌های پتروشیمی و حسابداران از نظر پاسخ به این مورد نظرات مشابه هم داشته و هر دو گروه به صورت معناداری کمتر از مدیران ارشد شرکت‌های سرمایه‌گذاری به این مساله اذعان نموده‌اند.

در رابطه با فرضیه فرعی ۲-۳ مقدار احتمال (سطح معنی داری) F جدول تحلیل واریانس برابر با ۰/۰۰۴ است که کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین در مورد شفافیت و جامعیت، سه گروه پاسخ دهنده نظرات یکسانی نداشته‌اند. آزمون دانکن حاکی از آن است که گروه‌های مدیران ارشد شرکت‌های پتروشیمی و سرمایه‌گذاری نظرات مشابه هم داشته‌اند و هر دو گروه به صورت معناداری بیشتر از حساب‌برسان به شفاف بودن و جامعیت گزارشگری تجاری ارتقاء یافته اذعان نموده‌اند.

شواهد تجربی تایید می‌کند که طرز عمل درباره متغیرهای ترتیبی، در صورتی که طبقه‌ها فاصله داشته باشند، می‌تواند مانند مقیاس‌های فاصله‌ای باشد. بنابراین تجزیه و تحلیل رگرسیون برای متغیرهای ترتیبی توجیه دارد. بدین معنی که اگر در یک تحقیق از مقیاس ترتیبی لیکرت ۵ تایی (از خیلی کم تا خیلی زیاد یا قویا مخالف تا قویا موافق) استفاده شده باشد، می‌توان یک سیستم کد دادن با تخصیص عدد ۱ تا ۵ رگرسیون یا سایر تحلیل‌های آماری ویژه سطوح بالاتر را نیز برای سطح ترتیبی به کاربرد که در تحلیل‌های آماری انجام شده مذکور بر همین مبنا عمل شده است.

۱۱- ارزیابی و تشریح نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های تحقیق

فرضیه‌های این تحقیق با استفاده از تکنیک‌های مختلف آماری از جمله آزمون کای دو پیرسون و آزمون t تک نمونه‌ای در سطح اطمینان ۹۵٪ بررسی شده است که نتایج حاصله به شرح زیر می‌باشد:

فرضیه فرعی شماره ۱-۱: نبود منابع اطلاعاتی کافی باعث عدم شناخت جامعه حسابداری از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته شده است.

اطلاعات لازم جهت آزمون این فرضیه از طریق پاسخ‌های سئوالات ۱، ۲ و ۳ پرسشنامه به دست آمد. در این سئوالات از پاسخ‌دهندگان در خصوص میزان شناخت آنها در مورد نتیجه حاصله در فرآیند گزارشگری در صورت استفاده از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته سوال شده بود که تحلیل آماری پاسخ‌ها نشان‌دهنده این شد که " نبود منابع اطلاعاتی کافی باعث عدم شناخت جامعه حسابداری از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته شده است."

فرضیه فرعی شماره ۱-۲: ابهام در داشتن قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته منجر به عدم بکارگیری آن شده است.

اطلاعات لازم جهت آزمون این فرضیه از طریق سئوالات ۴، ۲۰، ۲۱ و ۲۸ پرسشنامه جمع‌آوری شد که طی آنها از پاسخ‌دهندگان در خصوص میزان شناخت

بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری... ۱۹۷

آنها در خصوص نتیجه حاصله در فرآیند گزارشگری در صورت استفاده از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته سوال شده بود. نتایج بدست آمده نشان دهنده آن است که " ابهام در داشتن قضاوت بهتر در صورت بکارگیری مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته منجر به عدم بکارگیری این مدل گزارشگری شده است."

بررسی فرضیه های فرعی ۱-۱ و ۱-۲ نشان دهنده آن است که عدم شناخت جامعه حسابداری ایران از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته بر عدم استفاده از آن جهت تصمیم‌گیری های استفاده کنندگان اثر دارد که بر این اساس فرضیه اصلی شماره ۱ این تحقیق نیز مورد پذیرش قرار می‌گیرد.

فرضیه فرعی شماره ۱-۲: مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری شرایط بهتری را فراهم می‌کند.

اطلاعات لازم جهت آزمون این فرضیه از طریق سئوالات ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۷، ۱۹ و ۲۳ پرسشنامه جمع‌آوری شد که طی آنها از پاسخ دهندگان در خصوص کاهش یا افزایش زمان تهیه اطلاعات در صورت استفاده از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته سوال شده بود. نتایج بدست آمده از پرسشنامه نشان می‌دهد که "مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر زمان ارائه اطلاعات جهت تصمیم‌گیری شرایط بهتری را فراهم می‌کند."

فرضیه فرعی شماره ۲-۲: مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر مخارج تهیه اطلاعات شرایط بهتری را فراهم می‌کند.

اطلاعات لازم جهت آزمون این فرضیه از طریق سئوالات ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ پرسشنامه جمع‌آوری شد که طی آنها از پاسخ دهندگان در خصوص کاهش یا افزایش مخارج تهیه اطلاعات در صورت استفاده از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته سوال شده بود. نتایج بدست آمده از پرسشنامه نشان می‌دهد که "مدل

۱۹۸ پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی

گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از نظر مخارج تهیه اطلاعات شرایط بهتری را فراهم می کند."

فرضیه فرعی شماره ۳-۲: مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از شفافیت و جامعیت بیشتری در ارائه اطلاعات جهت تصمیم گیری برخوردار می باشد.

اطلاعات لازم جهت آزمون این فرضیه از طریق سوالات ۱۸، ۲۲، ۲۴، ۲۵، ۲۶ و ۲۷ پرسشنامه جمع آوری شد که طی آنها از پاسخ دهندگان در خصوص شفافیت و جامعیت اطلاعات ارائه شده در مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته سوال شده بود. نتایج بدست آمده از پرسشنامه نشان می دهد که "مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی از شفافیت و جامعیت بیشتری در ارائه اطلاعات جهت تصمیم گیری برخوردار می باشد".

بررسی فرضیه های فرعی ۱-۲ الی ۳-۲ نشان دهنده آن است که مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در مقایسه با مدل گزارشگری مورد استفاده کنونی به تصمیم گیری استفاده کنندگان کمک بیشتری می کند که بر این اساس می توان فرضیه اصلی شماره ۲ این تحقیق را نیز پذیرفت.

۱۲- پیشنهاد برای تحقیقات آتی

۱. انجام تحقیق در خصوص جزئیات مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته و میزان کارایی این مدل در کشور ایران.
۲. انجام تحقیق با هدف مقایسه مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته بین دو شرکت در یک صنعت خاص.
۳. انجام تحقیق با هدف ارزیابی نمونه های عملی اجرا شده از مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در سطح بین المللی و شبیه سازی آن در ایران.
۴. انجام تحقیق در خصوص میزان افزایش اثربخشی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء

۱۹۹ بررسی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته (EBR) جهت تصمیم‌گیری ...

یافته با استفاده از زبان گزارشگری تجاری ارتقاء یافته.

۵. انجام تحقیق در خصوص میزان اثربخشی مدل گزارشگری تجاری ارتقاء یافته در فرآیند حسابرسی و اعتباردهی به گزارشهای مالی.

منابع

غلامرضا، خاکی، (۱۳۸۷)، "روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی"، چاپ اول، تهران.

Boedker, Christina, Mouritsen, Jan, Guthrie, James, (2008) , "Enhanced Business Reporting: International Trends and Possible Policy Directions ", Accounting, January ۲۶.

Business Value Wire's, (2009), " Issue ۷۸-۴, More on M&A: Astounding Evidence of Intangibles Information Gap".

European Federation of Financial Analysts Societies (EFFAS) Commission on Intellectual Capital,(2008), "Analysts Call for Better Intangibles Reporting ", December.

Melancon, OSCPA ,(2008), " today's World Demands Enhanced Business Reporting ".

Nakamura, Leonard,(2009),"the End of the Invisible Hand".

Pawlicki, Amy, AICPA ,(2006) , " Merges Management of Enhanced Business Reporting and XBRL Initiatives ".

Pawlicki, Amy,(2008), " Modernizing Business Reporting, October ".

Phillips, David , (2008) ," Building an Investor-Centric Reporting Model – Three Insightful Projects ".

PWC,(2009), " More on Intangible Information Gap".

Sheridan, Bill,(2009) ," another Step toward Transparency".

The Australian Accounting Standards Board,(2008) , " New Look at Intangibles Accounting, December ".